

STEUNPUNT ECONOMIE EN ONDERNEMEN
Vlamingenstraat 83/3550
B-3000 Leuven, Belgium

STORE-24-008

Kernindicatoren 2023

7 Speerpuntclusters

Bas Gorrens^{a,b}, Aaron Putseys^{a,b}, Dieter Van Esbroeck^{a,b}, en Astrid Volckaert^{*a,b}

^a*Steunpunt Economie en Ondernemen*

^b*Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES), Faculteit Economie en
Bedrijfswetenschappen, KU Leuven*

27 augustus 2024

**STEUNPUNT
ECONOMIE &
ONDERNEMEN**



Vlaanderen
is economie, wetenschap
& innovatie

*© ECOOM-STORE en KU Leuven (2024). De resultaten in dit rapport geven de mening van de auteur(s) weer en niet deze van de Vlaamse Overheid: de Vlaamse Gemeenschap/het Vlaams Gewest is niet aansprakelijk voor het gebruik dat kan worden gemaakt van de in deze mededeling of bekendmaking opgenomen gegevens.

Kernindicatoren 2023 - 7 Speerpuntclusters (24-008)

ECOOM-STORE adviseert de Vlaamse overheid met fundamenteel en toegepast onderzoek naar speerpuntclusters, economisch beleid en ondernemen in Vlaanderen. Binnen de pijler A "Clusters" brengen onze onderzoekers de speerpuntclusters in Vlaanderen in kaart en creëren nieuwe inzichten voor het clusterbeleid in Vlaanderen. Daartoe worden jaarlijks kernindicatoren berekend.

Kernindicatoren

Aantal ondernemingen (A):	aantal ondernemingen die lid zijn van de cluster.
Aantal groepen (G):	de groep bevat alle btw-nummers van bedrijven die eenzelfde Global Ultimate Owner (GUO) hebben.
Tewerkstelling (VTE):	tewerkstelling binnen de ondernemingen die lid zijn van de cluster, uitgedrukt in voltijds equivalenten (VTE). netto toegevoegde waarde van de ondernemingen die lid zijn van de cluster, uitgedrukt in 1000 euro.
Netto toegevoegde waarde (TW):	de netto toegevoegde waarde van ondernemingen is de omzet verminderd met de aangekochte goederen en diensten, en verminderd met de afschrijvingen.
Arbeidsproductiviteit (AP):	arbeidsproductiviteit is de toegevoegde waarde per werknemer, uitgedrukt in 1000 euro per VTE.
Totale factorproductiviteit (TFP):	de toegevoegde waarde die een bedrijf kan produceren met een bepaalde hoeveelheid arbeid en kapitaal.
Arbeidskosten per eenheid product (ULC):	de arbeidskosten per geproduceerde eenheid output.
Investeringsratio (I):	het aandeel van het kapitaal dat wordt gebruikt in nieuwe investeringen.
Solvabiliteitsratio (SR):	een maatstaf voor het vermogen van een onderneming om aan haar schuldverplichtingen op lange termijn te voldoen.
Current Ratio (CR):	een maatstaf voor het vermogen van een onderneming om haar schuldverplichtingen op korte termijn te voldoen.
EBITDA:	de winst voor aftrek van rentekosten, belastingen, afschrijving en afboekingen, uitgedrukt in 1000 euro.
Aantal Patentbedrijven (PO):	aantal ondernemingen die 1 of meerdere patenten hebben aangevraagd in het referentiejaar.
Aantal Patentaanvragen (P):	het totaal aantal patenten dat aangevraagd wordt door ondernemingen in het referentiejaar.
O&O intensiteit (O&OI):	O&O uitgaven door bedrijven in de cluster als aandeel van omzet in het referentiejaar.
O&O uitgaven (O&OU):	totale interne O&O uitgaven (miljoen EUR) door bedrijven in de cluster in het referentiejaar.
O&O personeel (O&OP):	totaal O&O personeel (VTE) tewerkgesteld door bedrijven in de cluster in het referentiejaar.

De kernindicatoren zijn berekend op basis van de lijst van ondernemingen die bij aanvang van het jaar lid zijn van de cluster, en worden vergeleken (%) ten opzichte van de Vlaamse economie.

> de economische kernindicatoren 2023 betreffen dus de ondernemingen die begin 2023 lid zijn van de cluster, en zijn berekend op basis van hun jaarrekening in 2022. Voor de meeste bedrijven geeft dit de situatie weer op 31/12/2022.

De economische indicatoren hebben betrekking op de meest recente jaarrekening van bedrijven. Enkel bedrijven met tewerkstelling in Vlaanderen worden meegenomen.

De berekende indicatoren zijn onder voorbehoud van eventuele correcties van de gerapporteerde jaarrekeningen in Bel-first.

De patentindicatoren hebben als referentiejaar 2020.

De O&O indicatoren zijn geïmputeerd en geëxtrapoleerd naar de totale doelpopulatie op basis van weging, met als referentiejaar 2021.

U: niet voldoende datapunten om betrouwbare cijfers te berekenen.

Groei analyses

Decompositie tabel: decompositie van de groei van het aantal leden, de tewerkstelling en de toegevoegde waarde van de cluster in (i) blijvende leden, (ii) nieuwe leden en (iii) uittrekkende leden.

Voor bepaalde sectoren en/of grote bedrijven waarvan slechts een deel van de bedrijfsactiviteit relevant is voor de cluster, worden de kernindicatoren gewogen.

Voor het bepalen van de sector van activiteit, grootte, multinational karakter, ligging van de maatschappelijke zetel, etc. van bedrijven wordt steeds gebruik gemaakt van de meest recent data.

De berekende indicatoren zijn onder voorbehoud van eventuele correcties van de gerapporteerde jaarrekeningen in Bel-first. Daardoor kunnen er kleine afwijkingen optreden t.o.v. de kernindicatoren die gerapporteerd werden in voorgaande jaren.

Voor bijkomende informatie over de indicatoren en de analyse van de speerpuntclusters verwijzen we naar de volgende STORE beleidsrapporten (beschikbaar op de website van ECOOM-STORE)

[Daan Goutsmet, Cathy Lecocq en Astrid Volckaert \(2018\), "Methodologie voor het beschrijven van speerpuntclusters in Vlaanderen", Beleidsrapport STORE-A-17-005.](#)

[Cathy Lecocq en Astrid Volckaert \(2019\), "Speerpuntclusters in Vlaanderen. Analyse van de clustergroei" Beleidsrapport STORE-A-19-010.](#)

[Gorrens et al. \(2022\), "Speerpuntclusters in Vlaanderen. Methodologie voor het berekenen van kernindicatoren" Beleidsrapport STORE-22-017.](#)

Bron:

Website:

Bel-first, PATSTAT, ECOOM Vragenlijst Onderzoek en Ontwikkeling 2022 (referentiejaar 2021)

www.ecoom.be en www.steunpunt-economie-ondernemen.be

©ECOOM-STORE 2024

Tabel 1: Economische kernindicatoren

	2022										
	A	G	VTE	TW	AP	TFP	ULC	I	SR	CR	EBITDA
Totaal	1951 1%	1092 1%	292794 16%	56143436 26%	192 118	.963 1.04	.454 .551	0.247 0.222	0.340 0.362	2.583 2.435	25701747 32%
Per NACE 2-digits											
01-09	10 0%	10 0%	439 3%	91193 6%	208 98	.575 1.02	.582 .454	0.086 0.217	0.640 0.391	0.508 2.122	8901 1%
10-12	160 8%	112 6%	23388 41%	3381284 49%	145 122	1.49 1.2	.532 .552	0.174 0.194	0.382 0.383	1.241 1.443	1406486 51%
13-15	16 3%	12 2%	1490 10%	135857 12%	91 74	1.38 1.34	.721 .704	0.122 0.287	0.407 0.427	1.464 2.273	28542 11%
16-18	13 1%	13 1%	945 4%	145201 6%	154 112	.873 .928	.565 .577	0.026 0.203	0.306 0.431	1.115 2.201	48392 5%
19 en 35-39	77 9%	59 7%	19257 58%	9978091 76%	518 396	.885 .927	.275 .298	0.076 0.125	0.235 0.311	1.779 1.662	4470809 74%
20-22	94 12%	77 10%	28649 43%	11429424 65%	399 263	2.47 2.21	.313 .397	0.215 0.208	0.476 0.492	1.953 1.962	7322372 75%
23-27	78 3%	60 2%	18191 24%	4010987 39%	220 138	2.33 1.85	.443 .549	0.151 0.251	0.392 0.418	1.994 2.053	1992049 46%
28-33	67 3%	58 2%	13390 19%	1499996 20%	112 106	1.27 1.22	.713 .667	0.294 0.176	0.424 0.350	1.756 1.840	412301 18%
41-43	118 1%	52 0%	15278 11%	1831603 13%	120 104	1.58 1.44	.782 .6	0.217 0.297	0.330 0.365	1.415 1.952	262833 5%
45-47	360 1%	222 1%	20020 6%	3953739 9%	197 135	1.71 1.82	.45 .475	0.214 0.236	0.321 0.357	6.209 4.793	1048892 7%
49-51	145 4%	108 3%	14320 22%	1606498 26%	112 97	1.01 1.2	.653 .662	0.345 0.307	0.297 0.336	14.005 4.459	482905 26%
52-53	210 12%	120 7%	53282 64%	5241541 59%	98 107	1.09 1.28	.65 .641	0.095 0.123	0.293 0.273	1.309 1.339	1532654 58%
55-56	5 0%	4 0%	191 0%	16806 1%	88 51	.691 .996	.505 .722	0.278 0.218	0.605 0.251	2.770 1.425	3329 0%
58-60	4 1%	4 1%	39 0%	3477 0%	89 115	1.83 1.34	.666 .703	-0.147 0.200	0.361 0.448	4.512 1.682	1111 0%
61-63 en 95	134 3%	108 2%	18412 27%	4738870 43%	257 157	1.42 1.55	.356 .566	0.331 0.396	0.251 0.315	0.918 1.415	2789197 64%
64-68	96 0%	72 0%	5840 15%	1031612 10%	177 257	.358 .446	.541 .303	0.171 0.192	0.389 0.382	0.927 2.119	433724 7%
69-70	115 1%	98 1%	15719 22%	2103150 21%	134 139	.309 .477	.683 .524	0.420 0.297	0.308 0.306	1.231 1.719	609877 14%
71-72	137 4%	122 4%	14445 38%	2957694 54%	205 144	1.92 1.81	.418 .561	0.925 0.522	0.466 0.424	2.238 2.141	2597939 81%
73-75	21 1%	21 1%	1595 12%	163375 11%	102 108	1.65 1.34	.816 .667	0.752 0.429	0.411 0.338	2.305 1.829	28047 7%
77-82	69 1%	58 1%	22287 8%	1324824 7%	59 67	1.32 1.14	.889 .736	0.292 0.126	0.261 0.287	3.189 1.492	138912 3%
84-99 uitz 95	20 0%	19 0%	5617 2%	498216 3%	89 74	1.28 1.36	.821 .786	0.230 0.189	0.392 0.479	1.443 2.225	82477 3%
Per tewerkstellingsklasse											
geen werknemers	197 0%	132 0%	0 0%	576371 5%			.247 .0672				365254 4%
micro (1-9)	421 1%	331 1%	1585 1%	284341 1%	179 115	.473 .958	.461 .437	0.462 0.293	0.380 0.384	3.143 2.513	133147 1%
klein (10-49)	596 3%	419 2%	13265 4%	2015656 6%	152 101	.956 1.18	.492 .598	0.355 0.307	0.370 0.372	2.105 2.057	922265 7%
middelgroot (50-249)	441 12%	342 10%	45342 12%	7017998 15%	155 122	506 1.04	.523 .574	0.262 0.261	0.375 0.387	2.859 1.976	2382108 20%
groot (250-999)	223 30%	178 25%	82235 24%	12669678 34%	154 110	1.33 1.41	.572 .655	0.338 0.232	0.370 0.379	3.639 2.205	5885642 48%
groot (1000-4999)	65 43%	59 40%	98997 35%	21657533 60%	219 127	.955 .947	.437 .562	0.229 0.198	0.325 0.329	1.507 1.475	8579687 73%
groot (5000 en meer)	8 33%	6 27%	51371 20%	11921860 51%	232 93	2.31 1.62	.325 .613	0.089 -0.000	0.284 0.310	2.827 4.987	7433644 89%
Per multinationala karakter											
Belgisch binnenlands bedrijf	597 1%	410 0%	73276 10%	8413180 12%	115 92	1.13 1.09	.584 .608	0.223 0.230	0.289 0.366	1.133 1.942	3269459 13%
Belgische multinational	757 2%	395 1%	77277 16%	12600318 23%	163 111	.57 .75	.514 .575	0.293 0.260	0.339 0.364	3.940 2.160	5495048 26%
Buitenlandse multinational	597 9%	307 5%	142242 25%	35129939 39%	247 160	1.36 1.35	.402 .491	0.234 0.177	0.368 0.356	2.592 3.342	16937241 50%
Per provincie											
West-Vlaanderen	272 1%	192 1%	35569 12%	4583371 16%	129 103	1.24 1.07	.545 .565	0.252 0.184	0.413 0.398	1.904 2.003	1927420 16%
Oost-Vlaanderen	527 2%	291 1%	36679 13%	5429271 17%	148 110	1.51 1.08	.565 .581	0.363 0.259	0.377 0.390	3.071 2.149	3088192 23%
Antwerpen	653 2%	410 1%	74368 15%	20809906 32%	280 133	1.34 1.12	.37 .516	0.270 0.254	0.356 0.373	1.690 1.830	10928818 40%
Vlaams-Brabant	238 1%	184 1%	37653 13%	5404451 15%	144 133	1.32 1.26	.587 .529	0.331 0.207	0.301 0.345	8.522 5.754	1535902 15%
Limburg	168 1%	122 1%	20629 12%	2513843 15%	122 96	1.23 1.2	.632 .599	0.273 0.284	0.409 0.378	1.640 2.004	767882 13%
Brussel	93 6%	58 4%	87895 30%	17402595 52%	198 116	1.64 1.79	.431 .577	0.136 0.144	0.284 0.287	1.087 1.204	7453533 69%
Per leeftijdsklasse											
1-9	362 1%	289 1%	9077 4%	2232176 10%	246 100	1.19 1.29	.342 .581	0.807 0.341	0.362 0.231	2.214 1.469	1413389 16%
10-19	444 1%	327 1%	35797 12%	4330513 14%	121 103	1.08 1.07	.649 .556	0.301 0.208	0.328 0.324	1.457 1.727	2383316 17%
20-29	380 1%	301 1%	45854 15%	8174959 20%	178 131	1.54 1.55	.476 .494	0.408 0.274	0.283 0.378	2.501 2.033	3019319 23%
30-39	312 2%	240 1%	50518 15%	7399534 19%	146 113	1.24 1.21	.582 .597	0.247 0.236	0.368 0.389	1.419 1.921	2443825 18%
40-49	171 3%	151 2%	44699 23%	7268970 33%	163 114	.42 .67	.455 .572	0.066 0.160	0.311 0.382	1.552 1.870	2800748 36%
50-59	117 5%	108 4%	36181 21%	5248060 30%	145 100	1.86 1.49	.558 .658	0.167 0.157	0.388 0.440	1.868 1.839	2138705 42%
60-69	67 6%	64 6%	19278 18%	3691491 31%	191 111	2.15 1.22	.472 .605	0.188 0.049	0.300 0.414	15.684 12.688	1677411 42%
70 en ouder	98 7%	84 6%	51391 35%	17797735 62%	346 194	1.18 1.07	.323 .436	0.205 0.216	0.377 0.389	1.134 1.531	9825034 73%

Noot: deze tabel rapporteert de kernindicatoren voor alle clusters (vet) en hun percentage in de Vlaamse economie (cursief, %) of het gemiddelde in de Vlaamse economie (cursief, zonder %) voor de jaren vermeld in de tweede rij.

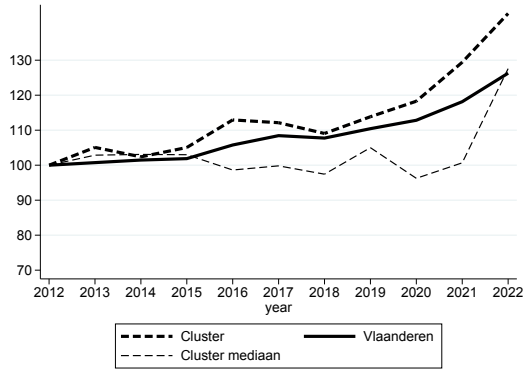
Tabel 2: Innovatie kernindicatoren

	2020			2021	
	PO	P	O&OI	O&OI	O&OP
Totaal	113.0	2212	2.46%	4188	16377
	22%	55%	2.31%	54%	39%
Per NACE 2-digits					
01-09,12,32,35-43 Overige industrie	7.0	52	1.36%	135	760
	17%	38%	0.78%	57%	52%
10-11 Voeding/Dranken	4.0	16	0.36%	75	707
	25%	34%	0.40%	55%	60%
13-15 Textiel/Kleding/Leer	2.0	4	2.64%	U	U
	17%	17%	1.55%	U	U
16-18,31 Papier/Hout/Kurk/Meubelen/Drukwerk	3.0	13	U	U	U
	23%	10%	0.63%	U	U
19,22-23 Raffinaderijen/Rubber/Kunststoffen/Niet-metaalhoudende minerale producten	9.0	78	0.31%	70	387
	32%	52%	0.56%	44%	39%
20-21 Chemie/Farmaceutische industrie	13.0	899	3.94%	1467	3515
	41%	91%	3.38%	76%	66%
24-25,33 Metaal/Reparatie en installatie van machines	8.0	125	1.14%	256	1036
	22%	58%	1.20%	76%	61%
26-27 Informatica/Elektronische en optische producten/Elektronica	5.0	60	7.67%	142	880
	24%	32%	8.72%	29%	29%
28-30 Machines/Voertuigen	11.0	208	3.25%	234	1200
	22%	40%	2.40%	44%	36%
45-47 Groot- en detailhandel	14.0	120	1.10%	70	404
	18%	34%	0.61%	26%	22%
49-58,64-70,73-99 Overige diensten	14.0	132	1.0%	331	1492
	16%	26%	1.21%	49%	34%
59-63,71-72 Productiehuizen/Telecom/ICT/Ingenieurs/Technische testen	23.0	506	18.27%	1392	5851
	23%	64%	16.53%	48%	32%
Per tewerkstellingsklasse					
groot (250 en meer)	46.0	1878	2.25%	3438	11798
	245%	244%	1.97%	76%	65%
klein (10-49)	26.0	59	3.72%	158	1213
	18%	15%	2.48%	15%	15%
micro (1-9)	10.0	19	9.01%	63	330
	8%	5%	5.87%	14%	9%
middelgroot (50-249)	30.0	253	4.21%	529	3036
	25%	33%	3.07%	30%	25%
geen werknemers	1.0	3			
	2%	2%			
Per multinationalaal karakter					
Belgisch binnenlands bedrijf	26.0	155	2.65%	228	1784
	14%	28%	2.50%	20%	17%
Belgische multinational	55.0	970	4.36%	1232	5024
	25%	60%	2.71%	68%	54%
Buitenlandse multinational	32.0	1087	2.03%	2667	9037
	29%	58%	2.13%	58%	44%
n.b.	0	0	2.82%	62	532
	0	0	2.97%	22%	25%
Per leeftijdsklasse					
1-9	16.0	283	5.64%	173	1144
	12%	37%	5.41%	18%	16%
10-19	24.0	142	4.51%	629	3590
	20%	33%	3.80%	49%	40%
20-29	21.0	282	7.60%	903	2601
	25%	47%	3.80%	56%	33%
30-39	14.0	125	0.94%	429	2694
	16%	31%	1.07%	46%	40%
40-59	21.0	420	0.66%	380	1950
	76%	133%	0.75%	52%	45%
60 en ouder	17.0	961	4.33%	1673	4390
	82%	87%	3.82%	73%	61%

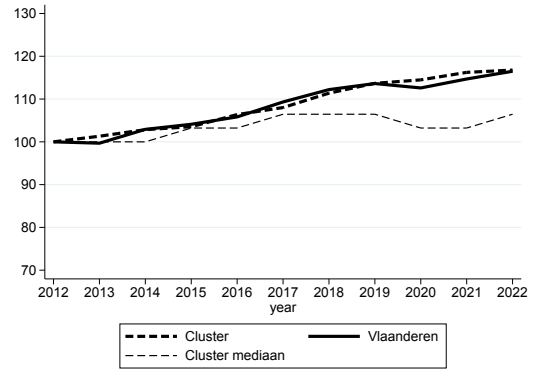
Noot: deze tabel rapporteert de innovatie indicatoren voor alle clusters (vet) en hun percentage in de Vlaamse economie (cursief, %) of het gemiddelde in de Vlaamse economie (cursief, zonder %) voor de jaren vermeld in de tweede rij.

Tabel 3: Decompositie van de leden

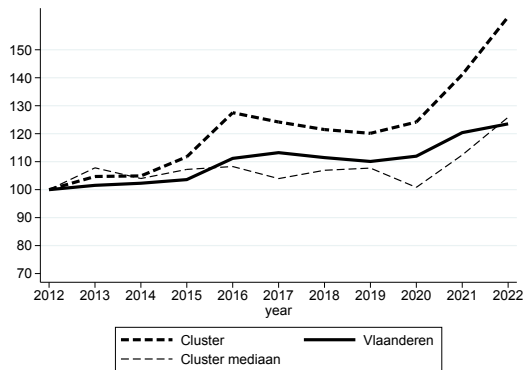
	Aantal	VTE	TW	AP
Totaal				
2023	1951	292794	56143437	192
2022	1688	272413	43677945	160
groei	263	20381	12465492	31
groei (%)	16	7	29	20
Blijvende leden				
2023	1476	269192	52507461	195
2022	1425	255241	41997966	165
groei	.	13951	10509495	30
In- en uittredende leden				
2023	475	23602	3635976	154
2022	263	17172	1679979	98
groei	212	6430	1955997	56



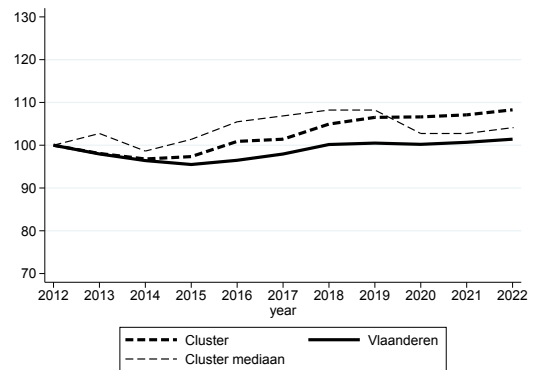
(1a) groei nav totaal



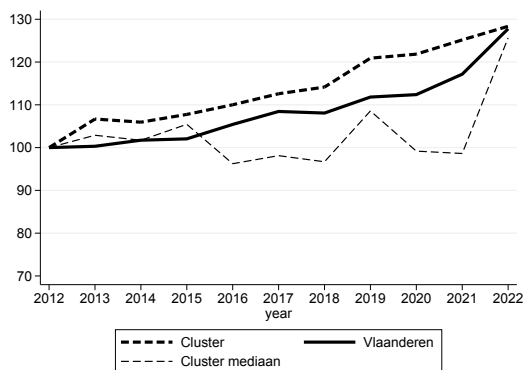
(1b) groei fte totaal



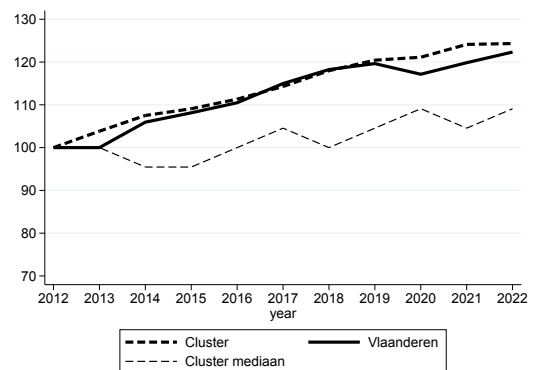
(1c) groei nav industrie



(1d) groei fte industrie

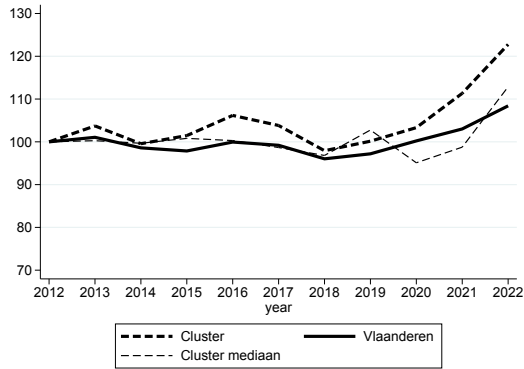


(1e) groei nav diensten

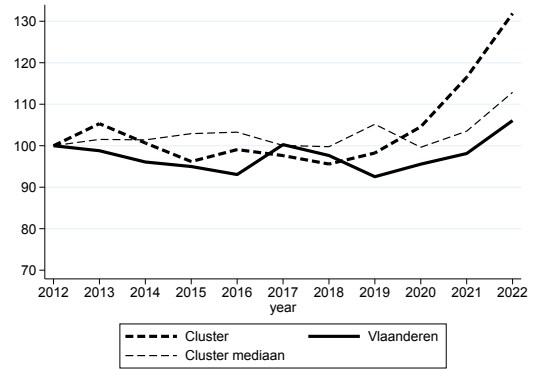


(1f) groei fte diensten

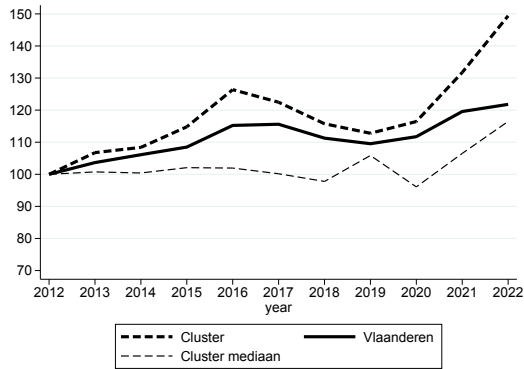
Figuur 1: Groei in Toegevoegde waarde en Tewerkstelling (VTE)



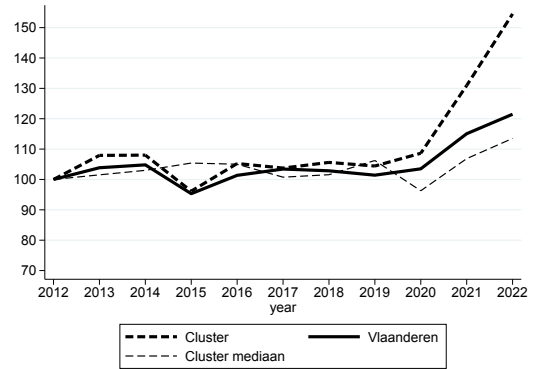
(2a) groei ap totaal



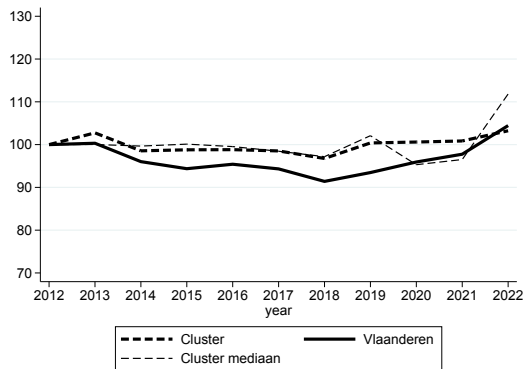
(2b) groei tfp totaal



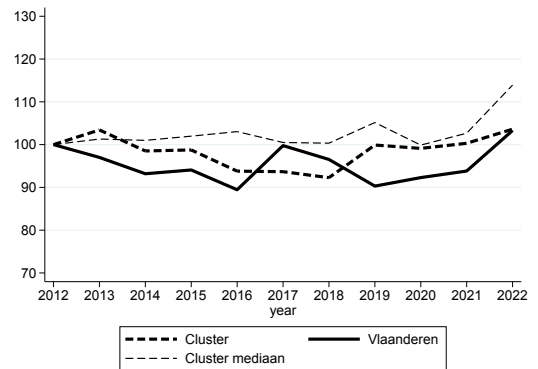
(2c) groei ap industrie



(2d) groei tfp industrie



(2e) groei ap diensten



(2f) groei tfp diensten

Figuur 2: Groei in arbeids- en factorproductiviteit